

Barendrecht

Contactblad

Nº 151 Jaargang 2017/3

Het geheugen van Barendrecht

Nog altijd
even ambachtelijk

DE **Weypoort**
DICK SCHUMACHER

Kaasspecialzaak De Weypoort
Middenbaan 87
telefoon: 0180 - 61 29 29
www.deweypoort.nl

Velo Beheer BV

Postbus 27
2990 AA Barendrecht

Voordijk 275
2992 AL Barendrecht

Kraima
Middenbaan 81 Barendrecht
Tel. 0180 612059

Dimago® is ons exclusieve merk lak- en muurverf. Onze verf (ook de grondverf) is te mengen in maar liefst 1950 kleuren. Verkrijgbaar in diverse glansgraden, waarbij dimago® zijdeglans ook in een watergedragen kwaliteit verkrijgbaar is.

Riba

Dorpsstraat 129, 2992 BD Barendrecht,
Tel.: 0180 - 61 33 46, www.ribadetail.nl

Berkman, sinds 1903

Voordelig, snel, schoon en persoonlijk. Dát zijn de kernwaarden waar Berkman voor staat. Bij ons station in Barendrecht kunt u tanken, uw auto wassen, of iets lekkers kopen in onze shop of bakery. En natuurlijk altijd met onze persoonlijke service!

Kijk voor alle vestigingen en acties op berkman.nl

Tuindersweg 34, Barendrecht

paul casteleijn
HOVENIERS B.V.

Noldijk 126 2991 VL Barendrecht
Tel. 078-6771123 Fax.078-6771118
www.paulcasteleijn.nl

hét adres voor tanken wassen & shoppen

**aanhangwagen
verhuur**

ziedewij
pitstop van Barendrecht

Middelweg 3 - Barendrecht

Automobielbedrijf M. Vogelaar

Onderhoud - reparaties - verkoop automobielen
APK keuringen

v.d. Meulenstraat 6 - 2992 KM Barendrecht
Telefoon 0180 - 394666

VIJFVINKEL SCHOENEN

Middenbaan 98 • 2991 CT Barendrecht
Tel. 0180 - 613 221 • Fax 0180 - 611 314

Barendrecht (0180) 613 047

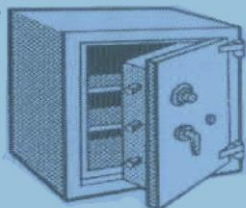
Ridderkerk (0180) 468 222

Dorpsstraat 141 • 2992 BD Barendrecht • tel: 0180-612130
www.diggels-eetcafe.nl

NIEUWE EN OCCASION BRANDKASTEN

RECHTSTREEKS UIT EIGEN FABRIEK!
CA. 500 STUKS
OP VOORRAAD

BRANDKASTENFABRIEK
N.A. VAN DEN HOVEN & ZN. B.V.
WWW.VDHSAFES.NL / TEL. 0180-612988

Van der Linden

**Internationaal Transport
Agrarisch Loonbedrijf
Garagebedrijf**

Koedood 27 Barendrecht Tel. (0180) 612911 Fax (0180) 620391

 www.dajong.computervrienden.nl
Dajong Computervrienden
Boerhaavelaan 7, 2992 KB Barendrecht
telefoon: 0180-625130
e-mail: dajong@helpt.nl
www.dajong.computervrienden.nl

5 jaar Stichting Dajong 2006 - 2011

Boerhaavelaan 7, 2992 KB Barendrecht

e-mail: dajong@helpt.nl

www.dajong.computervrienden.nl

5 jaar Stichting Dajong 2006 - 2011

DIGISOLAR

Gouwe 3c
2991 CJ
Barendrecht
0180 623600

DE FIETSENMAKERIJ AGN

POT

 BAKKERS SINDS 1820

Sinds begin 19e eeuw bakte de eerste generatie Pot (Leendert) in Alblasserdam al brood. Zijn kleinzoon begon als bakkerszoon in 1884 een bakkerij in Barendrecht op de Singel en tot heden is de bakkerij hier gevestigd.

Onderlangs 15, Barendrecht - 0180-612043 - www.bakkerijpot.nl - bestel@bakkerijpot.nl

 GENIET VAN VERS

Contactblad

Inhoudsopgave

	Van de redactie	2
	Verenigingsnieuws	2
<i>Astrid Potuijt</i>	De jeugdijaren van Maaike Bakker gebundeld	4
<i>Dick Mooyaart</i>	De dorpskern in de jaren rond 1940	5
	De Singel van vroeger	9
<i>Wim de Regt en Roelof Roomer</i>	De historie van Barendrechtse familiebedrijven	10
<i>Maaike Roomer-van Roosmalen</i>	Kant en klederdracht	12
<i>Gert Hoefakker</i>	Barendrechtse herinneringen 1951-1976 (3)	14
<i>B. Gouman</i>	Een verhaal uit een oud schoolboekje	16
<i>Maaike Roomer-van Roosmalen</i>	Zoekplaatje	18
	Een verlate reactie	19

Colofon

Het Contactblad is een uitgave van de Historische Vereniging Barendrecht en verschijnt vier maal per jaar. Overname van artikelen is uitsluitend toegestaan met bronvermelding.

Redactie: J.E.J. Blinde jr., R.J. Roomer en mevr. M. Roomer-van Roosmalen

e-mail: contactblad@historischbarendrecht.nl

Druk: Goud PrintCenter, Alblasserdam

Sluitingsdatum inlevering kopij voor het volgende nummer: 30 november 2017

ISSN 0169-5460

Ledenadministratie

Voor aanmelding voor en opzegging van het lidmaatschap alsmede voor het doorgeven van een adreswijziging gelieve u contact op te nemen met de ledenadministratie:

Mw. N. Verschoor

e-mail: info@historischbarendrecht.nl

De contributie bedraagt € 17,50 per jaar. Een extra bijdrage is altijd welkom.

Op de voorplaat

Temtoonstelling tijdens Monumentedag 2017, foto Roroba

Ons bereikte het droevige bericht van het overlijden van de heer Veenman. Vele jaren heeft hij zich ingezet als vrijwilliger voor onze vereniging. Namens de redactie wensen wij de familie sterkte bij dit verlies. Verderop in dit Contactblad een in memoriam aan deze bijzondere man.

Dat ons Contactblad als blad van de Historische Vereniging “het geheugen van Barendrecht” is, bewijst dit nummer. In deze uitgave staan maar liefst vijf artikelen met verschillende onderwerpen die het verleden van onze gemeente belichten. Zo is er een artikel over de bewoners en bedrijven die in de veertiger jaren van de vorige eeuw aan De Singel gevestigd waren. Een fraai overzicht dat door Dick Mooyaart van tekst en uitleg is voorzien. Tijdens Monumentendag 2017 was dit als expositie ingericht. Hiervan vindt u in dit blad een verslag.

Gert Hoefakker heeft wederom een interessant verhaal geschreven met gebeurtenissen uit het verleden. Ook is er een artikel over een Barendrechts familiebedrijf, firma Peter Terlouw. Een bedrijf met een rijke familiehistorie. Verder een artikel over “Villa Mieke”, in het begin van de vorige eeuw eigendom geweest van Bart Wilton.

Voorts wordt aandacht besteed aan de werkgroep Archieven en Genealogie, de uitreiking van het boekje van Maaïke Bakker (een bijdrage van Astrid Potuit), een stukje over oude schoolboekjes en een artikel over kant en klederdracht op de Zuid-Hollandse eilanden.

Bij het zoekplaatje zijn we deze keer op zoek naar personen. Een aantal namen zijn bij ons bekend, voor de nog onbekenden doen we weer een beroep op onze trouwe lezers.

Wij wensen u veel leesplezier.

Verenigingsnieuws

Cor Veenman 1918-2017

Door Corrie Ratsma

‘Hij wilde de 100 halen en stond nog vol in het leven, zijn lichaam was op maar zijn geest nog krachtig.’ Zo stond het in de aanhef van de rouwbrief en treffender kan het niet verwoord worden.

Op 1 september moest ook een flinke groep HVB-ers helaas afscheid van hem nemen.

Cor Veenman was van 1984 tot 2016 een enthousiast en geliefd lid van de Werkgroep Archieven Oud Barendrecht en Genealogie bij dochter Marijke de Bruijn-Veenman. Hij en zijn vrouw Annie volgden cursussen Oud-Schrift om historisch belangrijke documenten uit de Barendrechtse geschiedenis te kunnen ontcijferen. Deze waren op filmrollen uit de nalatenschap van ons lid Jo Schop in het bezit van de HVB gekomen. De uitgeschreven teksten zijn van onschatbare waarde voor de vroegere geschiedenis van Barendrecht. Ook schreef hij talloze kaartjes voor de bakjes met gegevens uit de Doop-, Trouw- en Begraafboeken voor de afdeling Genealogie.

Hij groeide op in een groot gezin waar de middelen voor een voortgezette studie ontbraken. Cor bezat een prachtige stem, was dol op geschiedenis, kon heel goed tekenen en was een rappe voetballer in een elftal van Feyenoord. Talent of niet, je moest vroeg gaan verdienen. Hij werd helaas geen geschiedenisleraar of operazanger, maar wel werknemer met een vaste baan bij de RET.

Maar na zijn huwelijk in 1946 met Annie Joosse begon hij ook te schilderen en deel te nemen aan tentoonstellingen. Hij ontwikkelde zich tot een zeer verdienstelijke amateurschilder en won daarmee ook prijzen. Het samen bezoeken van tentoonstellingen inspireerde tot vernieuwing van zijn stijl en middelen om zich uit te drukken.

Cor en Annie waren er elke dinsdag, wat voor weer het ook was. Reed de bus eens niet, dan liep je toch gewoon vanaf de Heindijk! Je kon ze uittekenen achter hun leesapparaat. Als hij dat apparaat even verliet klonken zijn geliefde aria’s door het Schoolmeestershuis.

Onvergetelijk blijven zijn ‘kaatspartijtjes’ tijdens de koffie. Als de bal stevig terugkwam zag je hem genieten. Daar was het hem ook om te doen, maar ... Cor dacht ook goed te weten wat hij waard was!

De bus was voor Annie al een tijdje te lastig geworden. Ze werden voortaan liefdevol gebracht en weer opgehaald door zoon Wim en zijn vrouw Trees. Dochter Marijke bleef zorgen dat er altijd werk was.

Wegens ziekte van Annie moest ook Cor op zijn 98-ste afscheid nemen van de dinsdagclub. Wat viel hem dat zwaar! Bovendien overleed Annie kort daarna al. Hij genoot dan ook bijzonder van de uitreiking van de Waarderingspeld met Oorkonde op 4 oktober 2016 door burgemeester Jan van Belzen, die ook nog eens een flinke afvaardiging uit het gemeentehuis meenam naar de HVB. Annie kreeg dezelfde onderscheiding, maar bij uitzondering postuum. Wat zou ook zij blij met deze waardering voor hun werk geweest zijn. Marijke mocht die voor haar in ontvangst nemen.

Een onverwacht feestje voor hem organiseren voor zijn honderdste verjaardag is jammer genoeg niet meer mogelijk.

Monumentendag een groot succes

Ook tijdens Monumentendag, zaterdag 9 september, was het museum van de Historische Vereniging Barendrecht (HVB) geopend. Het was er op deze dag ouderwets gezellig druk. Soms met onverwachte ontmoetingen tussen kennissen en familie. Bij velen kwamen de herinneringen uit het verleden naar boven, aangevuld met anekdotes uit die tijd. Voor bezoekers was een fotocollage samengesteld van hoe Barendrecht er vroeger uit zag. De foto's waren voorzien van nummeringen waardoor precies te zien is welke familie waar woonde. Vrijwilligers van de Historische Vereniging gaven bezoekers een rondleiding door het "Oude Dorp" van toen en speciaal voor deze dag geheel in stijl: in traditionele Zuid-Hollandse kleding van 100 jaar oud. In het snoepwinkeltje, met lekkers van "De Zoete Verleiding", konden de kinderen 100 gram snoepgoed afwegen en gratis meenemen. De Barendrechtse zanger Dennis Smit zorgde voor de muzikale omlijsting. Tevens werd de nieuwe dvd getoond, een film over oude boerderijen van Barendrecht en omstreken.

Monumentendag 2017 is bij de HVB een succesvolle dag geweest, een dag om op terug te kijken.

Astrid Potuijt

Sinds kort ligt het boek ‘Mee op de Wind’ van Maaïke Bakker – vroeger Mieke Bakker - bij The Read Shop aan de Middenbaan. Het boek staat vol met verhalen over haar jeugd in Barendrecht.

“Ik heb uit kinderperspectief geschreven. In het eerste verhaal was ik vier jaar en in de loop van de verhalen groeit de schrijfstijl mee met de leeftijd.” Maaïke begon vier jaar geleden met het opschrijven van haar herinneringen. Ze plaatste dit op haar website. Door de vele positieve reacties, ontstond het idee om er een boek van te maken. “Dat was nog een hele klus”, vertelt ze. “Mijn zoon heeft het boek geredigeerd en via de Historische Vereniging – die overigens veel heeft geholpen – hebben we er foto’s bij gezocht. Het is een familieproject geworden. Heel erg leuk, maar ook veel meer werk dan ik van tevoren had kunnen bedenken.”

Maaïke werd geboren in 1939. Haar vader overleed twee maanden voor haar geboorte. Hierdoor moest haar moeder het in haar eentje rooien. Dat was geen gemakkelijke opgave met elf kinderen en een tuindersbedrijf. De oorlog maakte diepe indruk op het kleine meisje. Zo beschrijft ze alsof je erbij bent de enorme pan aardappelen die haar moeder klaarmaakte voor de mensen die vanuit Rotterdam bij hen langs kwamen voor eten.

Ze verloor twee broers – één aan een ziekte en één aan een ongeluk – en kon niet naar de mulo, wat ze erg graag had gewild. Tussen de regels door zijn de emoties te lezen en het respect dat ze heeft voor haar moeder. Maar desondanks zijn de verhalen positief geschreven. Zo beschrijft Maaïke hoe ze later toch nog door kon leren en in het onderwijs terecht kwam. Ze omschrijft Barendrecht zoals de oudere generatie het nog goed zal herkennen. De Gebroken Meeldijk, het boerenland en de woning waar ze opgroeide. Maar ook voor de jongere generatie is het een mooi boek om te lezen. De foto’s illustreren haar verhalen en laten oude beelden van Barendrecht zien. De herkenbare plaatsen die ze beschrijft en hoe ze dit beleefde.

Op 29 juni overhandigde Maaïke Bakker het eerste exemplaar aan burgemeester Jan van Belzen. “Het boek levert een mooie bijdrage aan de Barendrechtse identiteit. Het is goed dat we weten waar we vandaan komen”, zei de burgemeester. “Barendrecht is enorm veranderd. We zijn hier vooral heel erg toekomstgericht bezig, maar het is zeker goed en belangrijk om ook terug te kijken.”

Samen bekeken ze de foto’s die aan de wand van de B&W-kamer in het gemeentehuis hangen. Maaïkes huis staat ook op de foto en ze herkent nog veel meer huizen en straten. “Het schrijven van deze verhalen heeft voor mij therapeutisch gewerkt”, vertelt Maaïke. “Het was een harde en vaak moeilijke tijd, maar ik genoot van het buitenleven.”

En nu? Maaïke weet het niet precies. “Op mijn blog schrijf ik ook over het nu en dat blijf ik zeker doen. Er zullen vast nog veel meer ideeën komen om over te schrijven”, zegt ze lachend.

Het boek kost 17,50 euro, is uitgegeven bij Pumbo, bevat 262 pagina’s en is ook via www.meeopdewind.nl te bestellen. Op deze website zijn ook alle verhalen van vroeger en nu te lezen. ISBN 978-90-825930-1-3.

Dick Mooyaart

Mijn herinneringen van de oude dorpskern, het nu “Beschermd dorpsgezicht”, rond 1940.

In die tijd waren er in de dorpskern 76 woningen en 33 bedrijven in totaal dus 107 panden. Zo vond je er in de dorpskern van toen: één café, drie benzinepompen, drie fietsenwinkels met reparatie, twee wagenmakers, vier bakkers, drie timmermanswerkplaatsen, twee autogarages, vijf melkhandelaren, drie textielwinkels, twee winkels voor rookartikelen, twee kappers, twee groente-en-fruitwinkels, twee slaggers, één drogist, vijf kruideniers, twee huishoudelijke-artikelen- en speelgoedwinkels, twee schoenmakers, één zadel-en- tuigmaker, twee smeden, één dokter, één veearts, vier boerderijen, drie schilders, twee kerken, één watertoren, één fouragehandel, één transportbedrijf en één klompenmaker. Er zijn in de loop der jaren 42 panden afgebroken en er zijn dus nog 65 panden over uit die tijd.

We maken een “wandeling” door de oude dorpskern van Barendrecht. Woningen en bedrijven zijn genummerd en in de bijgaande tekst voorzien van informatie over de toenmalige bewoners.

Start bij foto 1: Gezien vanaf het kruispunt Barendrechtseweg-Dorpsstraat, zag ik links de Gereformeerde Bethelkerk (1) met pastorie (2) en daarnaast de woning met tuinderij van J. Verschoor (3). Rechts zag ik de volgende winkels en ambachten: als eerste L. de Boom (4) met auto's, fietsenreparatie en benzineverkoop, daarnaast W. van Nielen (5) met rookartikelen, dan L. Dubbeldam (6) met groenten en fruit, dan tot ongeveer 1942 een winkel van C. Jamin (7) met snoeperijtjes, daarna het politiebureau en dan op “Heuvelstein” kapper Toon de Graaff (8). Voor veel Barendrechters de “barbier”, waar vooral op vrijdag en zaterdag tot laat in de avond werd geschoren en geknipt. Dit gebeurde voor veel land- en tuinbouw- arbeiders vaak maar 1 à 2 keer per week en kinderen werden op die dagen dan niet geknipt. Televisie bestond toen nog niet, dus het was bij de kapper altijd een gezellige bijeenkomst. De laatste nieuwtjes kwamen boven water en de week werd er doorgenomen. In hetzelfde pand woonde A. Gulden (9), de klompenmaker.

Vervolgens gaan we de Singel op: links de slagerij van W. Lagendijk (10) met slachtplaats en woonhuis. Het volgende pand werd bewoond door Lagendijk Sr.(11) en op het boerderijtje woonde A. Lagendijk, dan een woonhuis van weduwe Havelaar(12) tegen de kruidenierswinkel van Bas Brandwijk (13) met garage aan de overkant. Daarnaast melkhandel D. Lems (14) (uitbreng naar Rotterdam) en vervolgens de inrit naar de z.g. “Jodenwei” waar op 31 augustus Koninginnedag werd gevierd. Vervolgens het huis wat bewoond werd door de familie P. Gouweloos (15) gebouwd tegen de boerderij van familie van Helden (16). Daarnaast een woonhuis bewoond door de familie Klein (17), naast de bakkerijwinkel en het woonhuis van W. Pot (18).

We gaan nu terug naar rechts op de Singel en zien de garage van Brandwijk en dokter Bok (later dokter Dros) (19). Op foto 2 zien we het woonhuis van C. van Heykoop(21) en Jo Huizer(22). Deze laatste twee woonhuizen liggen verscholen onder de bomen. Daarna twee huizen bewoond door G. v.d. Berg (23) en K. Kooiman (24).

Met foto 3 gaan we terug naar de overkant. Naast Pot het kerkpad door de Paddewei naar de Middeldijk, daarnaast het pand van de dames van Loo (25), moeder en dochter waren beiden onderwijzeres en vele jaren verbonden aan de Openbare Lagere School. De woning aan de achterzijde van dit pand werd bewoond door de familie Zeeman (26). Deze twee woningen liggen verscholen onder de bomen. Het volgende pand werd door twee families bewoond, in het eerste deel de familie Hagendoorn (27) (melkhandel met uitbreng naar Rotterdam), daarnaast Cornelia Quispel (Kwippie) (28), een “Winkel van Sinkel” waarnaast levensmiddelen ook verbandartikelen, pennen, potloden, vishaakjes enz. verkocht werden. Ook liggen deze woningen onder de bomen verscholen.

Daar tegenover het Groene Kruis gebouw (29), deels bewoond door de wijkverpleegster Zr. Zoetekouw en juffrouw Kluit. Voor de uitleen van verpleegartikelen zoals: ondersteken, babyweegschalen en medische apparatuur en daar was ook het wekelijkse het zuigelingenbureau ofwel consultatiebureau. Ook zorgden zij voor de z.g.”Houten tenten” voor tbc-patiënten. Deze tenten werden dan buiten achter het huis of in de tuinen opgesteld. Een foto van deze tenten is bij de HVB aanwezig.

Naast het Groene Kruis-gebouw woonde P. v.d. Linden (30), de wagenmaker voor kruiwagens of boerenwagens. Daarnaast woonde P. Visser (31) de timmerman en vervolgens Arie en Maarten Vijfinkel (32) schoenmakers, en als laatste in de rij rechts drogist Van Weijen (33).

We gaan terug naar de linkerkant van de Singel en dan komt na Quispel de familie Groenendijk (34), dan het huis van Bas Visser (35) melkhandel (vertrokken naar Canada werd later J. Bevelander), vervolgens de familie v.d. Griend (36) ook deze achter de bomen verscholen, en dan de oude Gereformeerde Kerk (37). Deze kerk is rond 1924 als garage voor het repareren van voertuigen in gebruik genomen door C. Van Heykoop. Hierachter nog twee woningen die tegen de kerk aangebouwd waren van W. Huizer (38) en A. v.d. Wulp (39). Deze liggen verscholen achter de kerk en zijn te zien op foto 2. De pastorie is toen in gebruik genomen als woonhuis en drukkerij door de familie Stolk (40), later drukkerij Westdijk. Als laatste op de hoek van de Singel P. Vermaat (41), melkhandel en kruidenierswaren.

We blijven bij foto 3 en gaan naar het midden van de Dorpsstraat. Dan komen we bij de winkel van Erven Goudt (42), huishoudelijke artikelen, speelgoed en petroleum. Op de bovenetage van de winkel bevond zich een naaischool van de gezusters Goudt. Aan de rechterzijde van Erven Goudt de boerderij van M. Dam (43) en volgen we de weg rechtdoor dan zien we de kruidenierswinkel Van der Staaij (44), genaamd "Levensmiddelenhandel Het Centrum". Vervolgens het woonhuis van Kool (45), die de eigenaar was van de daar achter gelegen boomgaard.

Verder in de richting van de Dorpsstraat komen we bij de "kleine Hema", textiel enz. van de familie Meerkerk (46) (vertrokken naar Canada), later familie Groenenboom. Daarnaast viswinkel Weduwe Mol (47) en daarnaast hoef- en landbouwsmid de Vries (48), wat later B. Flier werd. Vervolgens kapper van Hengel (49), dan Alting (50) wagenmaker. Het woonhuis van meester den Hollander stond voor de Groen van Prinstererschool (51). Het daarnaast gelegen pand met twee huizen was van de familie van Drunen (52) en de familie van Noorloos (53).

We gaan terug naar foto 1 en zien op de Dorpsstraat de woning van Van der Bijl (54), Schilperoord (55), Opstal (56), en de heer C.D. van der Hoek (57), kleermaker, koster, organist en eerste archivaris van Barendrecht. Daarna de bakkerij van Siem van der Graaf (58), dan G. Wermeskerken (59), levensmiddelen. Deze woning, waar later kapper Ligthard ging werken, ligt ook weer onder de bomen verscholen. Dan de woning van dhr. Stok (60) en daarna de familie de Recht (61), vervolgens tuig- en zadelmaker J. Wielhouwer (62) met agentschap van de RTM.

Terug naar rechts zien we Vogelaar (63), aardappelen, groenten. Daarnaast Adr. van der Jagt (64), melkhandel (nummers 59 t/m 64 samengevat). Vervolgens J. Westra (65), schilder en D. v.d. Hee (66 is zichtbaar op foto 3), huishoudelijke artikelen, petroleum. Daarachter de boerderij van P. Barendrecht (67) en de rentenierswoning bewoond door H. Blaak (68).

Terug boven op de Dorpsstraat vinden we de fietsenwinkel met reparatie van Mathijssen (69). Later werd hij postbode en nu is de woning in gebruik als kapsalon. Daarachter het woonhuis van de familie Vermaas (70). Vervolgens daarnaast de schuur en woning van D. Blinde jr. (71), met depot voor Van Gend en Loos. Onder hetzelfde dak D. Blinde Sr. en familie. Het woonhuis daarnaast werd bewoond door de familie V.d. Sijs (72) en weer daarnaast slagerij W. Blijleven (73). Het volgende woonhuis op de hoek van de Singel werd bewoond door U.A. van Heykoop (74), verder de winkel met rookartikelen van Joh. van Essen (75 is zichtbaar op foto 2) die naar Canada is geëmigreerd. In deze winkel zit nu kunsthandel Dirk van Beest. Dan volgt de kaashandel van Andries Leenheer (76) en vervolgens de winkel van P. Bestebreurtje (77), motorfietsen-fietsen en benzineverkoop.

Aan de overzijde schilder Meijers (78) en daarnaast twee woonhuizen van mevrouw Lette en haar dochter. Het volgende pand was timmerman Jan Heikoop (79) in twee delen bewoond met twee zussen. Verder nog twee woningen van Bas van Leenen (80) en Piet Hensen (81) die behoorden bij de boerderij van M. Dam (82).

Met foto 2 gaan we terug naar de hoek van het plein. De naam “Doormanplein” werd na de oorlog in verband gebracht met de bouw van de zeeheldenwijk achter de Ned. Herv. Kerk. Op de hoek was hoef- en landbouwsmid J. Den Hollander (83) gevestigd. Na de emigratie van fam. Den Hollander werd deze smederij overgenomen door G. Hoefakker. Verder op het plein T. Izarin textiel (84) en daarachter J. Koster en Zn (85) fouragehandel en commissionair in landbouwproducten. Daarnaast bakkerij Mooyaart (86) en verder op de hoek van de Singel B. Gouw (87), aardappelen, groenten. Ook met uitbreng in Rotterdam. Op de andere hoek van het plein schilder Van der Gugten (88) en in het midden van het plein het brandweerhuisje (89) met handspuit. Op de hoek van het plein en de Dorpsstraat de rechtszaal van café “van Ouds het Raadhuis” (90) nu “Diggels”. Aan de zijkant van het gebouw aan de Dorpsstraat was nog een slijterij bij de toenmalige ingang van de zaal. Dit is nog deels zichtbaar op de gevel. Daarnaast schoenmaker Koos Moerkerken (91) en vervolgens het eerste Gemeentehuis en tweede Raadhuis (92) zoals nu nog op de gevel staat. Aan de achterzijde was het politiebureau gevestigd met het nog bestaande “norretje” en een conciërgewoning van mevrouw Van der Waal. Vlak er naast de dokterswoning van dokter Bok (93), later dokter Dros. Dan wat woonhuizen bewoond door de gezusters Visser, Rijdsdijk, familie Booij en van der Molen (94). Hiernaast timmerman J. van de Berg (95) en onder hetzelfde dak Piet Heuvelink (96) bakker, later Peter Postrein.

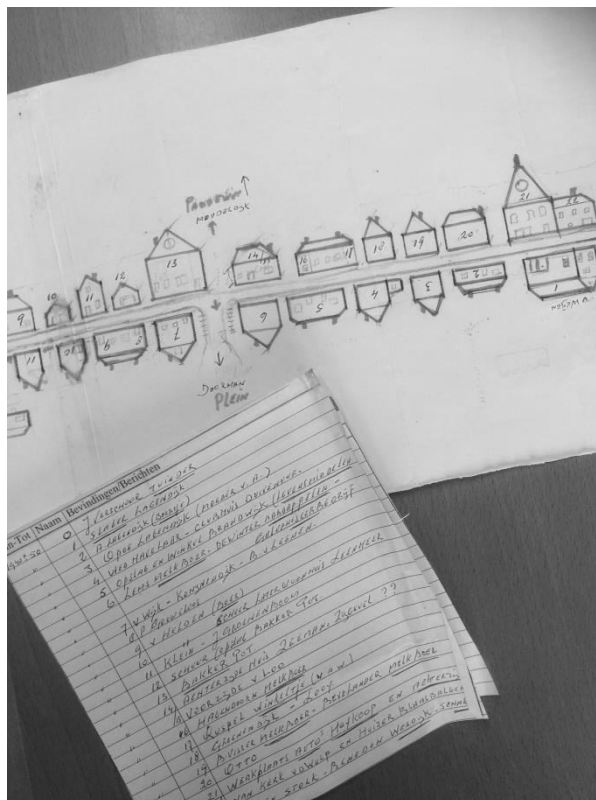
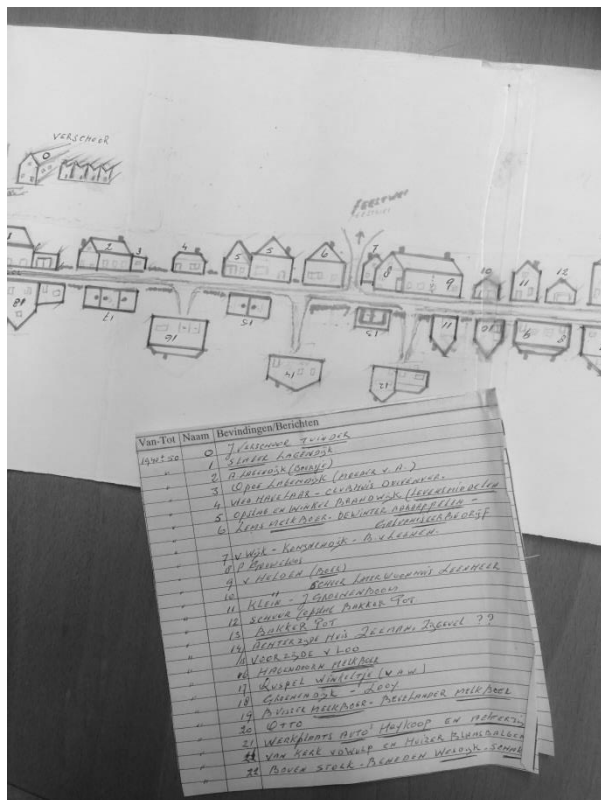

We vervolgen de weg met foto 4 naar de overkant en zien we de woning van notaris van Drimmelen (97). Daar achter staan nog twee woonhuizen onder één dak bewoond door P. Roos (98) en G. Kaptein (99). Dit pand noemde men ook wel de “IJzerman”. De volgende woning bewoond door A. v.d. Leer (100) tuinder. Het volgende woonhuis A. Dekker (101) en daarnaast Waelestein bewoond door veearts R. v.d. Hoek (102). Hierna de Nederlands Hervormde Kerk (103) met aangebouwd het verenigingsgebouw en pastorie (104 is zichtbaar op foto 2), toen bewoond door Ds. Hettinga. Naast de pastorie de Openbare Lagere School met woonhuis van meester Reas, nu Historische Vereniging (105) en de Watertoren met woonhuis bewoond door de familie de Vries (106 is zichtbaar op foto 2) als hoofd van het waterleidingbedrijf. Voor de watertoren zien we de muziktent.

Op de foto Dick Mooyaart (links) tijdens de tentoonstelling op de Open Monumentendag, die gebaseerd is op zijn herinneringen.

De Singel van vroeger

De Singel in Barendrecht is in de zestiger en zeventiger jaren van de vorige eeuw enorm veranderd. De heer M. Gouweloos uit Barendrecht heeft nog aan de “oude” Singel gewoond. Met de woningen en bedrijven van toen in zijn geheugen heeft hij een collage gemaakt uit die tijd. Een tekening van de Singel met daarbij een opsomming van de bewoners en bedrijven van toen. Bij zijn bezoek aan de expositie tijdens Monumentendag werden we verrast met dit stukje huisvlucht. Dhr. Gouweloos heeft tekening en tekst geschonken aan de HVB, waarvoor onze hartelijke dank. We zullen deze informatie verwerken in onze archieven.

Wim de Regt en Roelof Roomer

BARENDRECHT KENT TALRIJKE (FAMILIE)BEDRIJVEN MET EEN LANGE EN BOEIENDE GESCHIEDENIS. IN EERDERE UITGAVEN PUBLICEERDE HET CONTACTBLAD REEDS ARTIKELLEN OVER DERGELIJKE ONDERNEMINGEN. DE SERIE WORDT VOORTGEZET MET HET VERHAAL OVER PETER TERLOUW TWEEWIELERS.

Van vriendendiensten in 1976 naar de Top Vijf in ons land

Vriendendiensten – meer was het nog niet de zomer van 1976. Daarna werd het een hobby, met een aardige bijverdienste, en weer later een bescheiden onderneming. Ruim veertig jaar verder in de tijd is het familiebedrijf Peter Terlouw Tweewielers een van de vijf grootste rijwielzaken in ons land en een vertrouwd begrip in Barendrecht en verre omgeving.

Kort door de bocht is dit het relaas van de uit de hand gelopen liefhebberij van Adriaan Terlouw (85). Zijn zoon Peter (52), een van de twee eigenaren van de fietsenzaak, neemt er ruim de tijd voor om uit zijn herinneringen te vertellen hoe het allemaal is gegaan.

Het verhaal begint bij de woning aan de Klipper waar het gezin Terlouw in 1976 woonde. Vader Adriaan, toentertijd vrachtwagenchauffeur bij een bedrijf in Alblasterdam, verrichtte in de garagebox eenvoudige reparaties van rijwielen van vrienden, kennissen en mensen uit de buurt. Uit de gesprekken die hij dan met hen voerde, maakte hij op dat er vraag was naar tweedehands fietsen. ‘Kun je me niet aan een gebruikte fiets helpen,’ kreeg hij dikwijls te horen. Ja, dat kon hij wel. Vanwege zijn veelvuldige ritten naar Limburg en Noord-Brabant kende hij verscheidene rijwielzaken met tweedehands fietsen in de aanbieding. De destijds veertiger Terlouw zag er wel brood in. Hij kocht geregeld gebruikte rijwielen op, vervoerde die op doordeweekse avonden met zijn auto naar Barendrecht en knapte ze in zijn garage keurig op voor een ‘tweede leven’. Elke zaterdag stonden in de tuin van zijn huis fietsen stuur aan stuur. Het bord met de tekst ‘Fietsen te koop’ was niet over het hoofd te zien. De tweewielers gingen vlot van de hand. De vriendendienst was een hobby geworden. De kassa begon zachtjes te rinkelen.

Eerste klant

Peter Terlouw weet nog precies wie de eerste klant was voor een gebruikte fiets. Dat was zijn klassenleraar op de Lagere Technische School in Rotterdam waar hij de opleiding voor automonteur volgde. ‘Heeft jouw vader een gebruikte fiets voor mij te koop?’, wilde de leraar wiens rijwiel was gestolen, van zijn leerling weten. Dat was geen probleem. De onderwijsman kon aan de Klipper een keus uit het aanbod maken. ‘Dat was min of meer het begin van de zaak.’

Op zaterdag was het doorgaans een hele drukte bij de woning van het gezin Terlouw, nadat via de mondreclame bekend was geworden dat er gebruikte fietsen in goede staat voor een vriendelijke prijs te koop waren. Maar een fietsenwinkel-aan-huis, dat moest uiteraard een keer botsen met regels van de gemeente. Adriaan Terlouw begreep dat ook wel en ging op zoek naar een andere plek voor zijn nering. Hij vond die in de Dorpsstraat, een pand (op nummer 167), met een loods ernaast. Daar kon hij voorlopig uit de voeten met de verkoop van zijn tweedehands fietsen.

Nadat hij rond 1990 de vut-leeftijd (vervroegde uittreding) had bereikt, kreeg hij alle tijd om zich aan de prille zaak te wijden. De hobby was een commercieel bedrijfje geworden. De verkopen gingen gestaag omhoog en er was ook veel werk met het opknappen van gebruikte fietsen. Vader Terlouw kon daarom op zaterdag de hulp van zoon Peter, als automonteur werkzaam bij een garagebedrijf, goed gebruiken. Omgekeerd kreeg de zoon de smaak van het fietsenvak te pakken. In 1995/1996 nam hij de zaak van zijn vader over en spoedig daarna was die op alle werkdagen van de week geopend. Een mijlpaal in de uitbreiding was in 1999 de komst van de eerste medewerker in vaste dienst.

Ruimtenood

Ruimtenood was intussen een structureel probleem geworden voor de groeiende fietsenhandel. De 'herontdekking' van de fiets als milieuvriendelijk vervoermiddel en aantrekkelijk alternatief voor de auto voor woon-werkverkeer stimuleerde de vraag naar rijwielen – gebruikte en nieuwe. De meeste fietsenwinkels ontkwamen niet aan investeringen in forse uitbreidingen van hun bedrijfsruimte.

Peter Terlouw slaagde erin een grotere vestiging in het historische centrum van Barendrecht te betrekken. In 2001 nam hij in de Dorpsstraat de winkel (nummer 167) van zijn collega Wim Kok (zoon van fietsenmaker Bas Kok) over. Bij het publiek was dit adres vertrouwd, omdat het altijd al een fietsenzaak was geweest. Voordat Bas Kok in het pand was getrokken, was het de rijwielwinkel geweest van Piet Bestebreurtje. Hij was bekend als motorrenner en repareerde ook motorfietsen. Een met de hand bediende benzinepomp op het trottoir voor zijn winkel leverde eveneens een bijdrage aan de omzet. Fietsers, motorrijders en automobilisten konden allemaal terecht bij Bestebreurtje.

Naast de verkoop van tweedehands fietsen nam de nieuwe eigenaar na de verhuizing lieverlee ook nieuwe rijwielen op in het assortiment. Hij betrok die aanvankelijk van andere fietsenzaken en tussenhandelaren, maar spoedig ook rechtstreeks van fabrieken. Het was de laatste stap naar de volwassenheid van de (familie)zaak.

De verhuizing naar het nieuwe adres in de Dorpsstraat gaf de fietsenzaak van Terlouw weliswaar nieuwe lucht, maar weldra stak het ruimteprobleem opnieuw de kop op. De binnenplaats achter het pand werd overkoepeld en de voormalige smederij naast de winkel werd aangekocht en ingericht als showroom. Het tekort aan ruimte was daarmee slechts gedeeltelijk opgelost. Er viel niet aan te ontkomen om elke morgen tientallen nieuwe en gebruikte fietsen op de stoep voor de winkel te zetten en aan het einde van de werkdag weer naar binnen te rijden. Voor de uitbreiding van de werkplaats werd aan de Singel een nieuwe plek gevonden. Daar was het af en toe zo druk dat klanten er in een rij op hun beurt stonden te verwachten.

Oplossing

Het was duidelijk dat Peter Terlouw een definitieve oplossing moest zien te vinden om verdere groei van zijn bedrijf mogelijk te maken. Dat werd een zoektocht. In het centrum ontbrak een plek voor nieuwbouw. De enige mogelijkheid voor de bouw van een pand met grote afmetingen was aan de Voordijk, aan de rand van Barendrecht en dus op ruime afstand van het vertrouwde adres. Alles overwegend koos hij voor de locatie waar hij zijn bouwplan kon uitvoeren. Toen alle vereiste vergunningen waren verleend, werd een oude kringloopwinkel gesloopt en verrees op de vrijgekomen ruimte een opvallend pand met de goed herkenbare vormen van een boerderij. De feestelijke opening was in 2014. Vrijwel iedereen reageerde enthousiast en met waardering voor de architectuur nabij de dijk met enkele historische boerderijen. Tijdens de laatste Monumentendag kreeg het gebouw nog een warm compliment van wethouder Peter Luijendijk. Hij vindt het een van de mooiste, misschien wel het mooiste gebouw van Barendrecht.

Peter Terlouw Tweewielers kan voorlopig verder groeien in de nieuwe vestiging waarin de winkel, de showrooms en de werkplaats zijn ingericht. (Aan de achterkant van het pand is een nieuwe kringloopwinkel gevestigd). Permanent zijn er dertienhonderd rijwielen van alle topmerken op voorraad - in de showrooms en in het magazijn. Wie op zoek is naar een nieuwe fiets, moet daar wel de tijd voor nemen.

Het aantal medewerkers is inmiddels gestegen tot dertig, onder wie een zoon van Peter Terlouw. Zijn vader heeft tot ongeveer zeven jaar geleden meegewerkt in het bedrijf waarvoor hij de basis heeft gelegd.

Miljoeneninvestering

Het was in het begin nog de vraag of de excentrische ligging van de nieuwe vestiging – ‘een investering van miljoenen’ – wellicht klanten zou kosten. Daar is, verzekert Peter Terlouw, geen sprake van. De groei van de zaak heeft niet gehaperd. De plek in de Top Vijf van het land is solide, ook al maakt hij daar een voorbehoud bij: ‘We zijn voortdurend groter geworden, maar dat is wel geleidelijk gegaan. We hebben er veertig jaar over gedaan.’

Twee keer was de naam van Peter Terlouw verbonden aan fietsenzaken buiten Barendrecht. De eerste maal was in Hendrik Ido Ambacht dat kort de eeuwwisseling geen rijwielwinkel kende. Bewoners van deze gemeente kwamen naar Barendrecht voor reparatie van hun fiets of de koop van een rijwiel. Een werknemer van Terlouw vulde met financiële steun van zijn werkgever het gat in de buurgemeente met de vestiging van een fietsenzaak. In Tholen (Zeeland) werd in dezelfde periode een bestaande rijwielwinkel overgenomen. Peter Terlouw en zijn zwager Marc Kranendonk waren de eigenaars. Beide vestigingen werden in 2009

en 2010 verkocht. In het laatste jaar werd de zwager – tot dan beheerder van de Zeeuwse rijwielhandel – mede-eigenaar van Peter Terlouw Tweewielers.

De markt voor rijwielen, vooral e-bikes, ziet er blozend uit en dat zal de komende jaar vrijwel niet veranderen. Waarschijnlijk is ook dat Peter Terlouw Tweewielers een familiebedrijf blijft. Beide eigenaren – vaders van gezinnen met vijf en zes kinderen – breken zich voorlopig niet het hoofd over hun opvolgers. Dat is later aan de orde.

Kant en klederdracht

Op de Zuid Hollandse eilanden

Maaïke Roomer-van Roosmalen

Over wanneer de eerste kantweefsels daadwerkelijk zijn ontstaan heerst alom nog wat onzekerheid. De vroegste aanwijzingen vinden we aan de hand van schilderijen die dateren van rond het einde van de 15^e eeuw waar al wel klos- als naaldwerken werden getoond. Ook in de sarcofagen van de oude Egyptenaren werden al opengewerkte weefsels aangetroffen.

Uit de geschiedenis kennen we de zogenaamde naaldkant en de kloskant. De naaldkant is in de 16^e eeuw in Italië en de kloskant is rond de zelfde tijd in Vlaanderen tot ontwikkeling gekomen. Toen in 1568 vele Vlamingen hun land ontvluchtten voor de geloofsvervolgingen om zich vervolgens in Engeland te vestigen, bloeide daar de kantnijverheid op die een eigen stijl kende: het Honiton-kant.

In de tweede helft van 17^e eeuw werd qua vormgeving en techniek in Italië het hoogtepunt bereikt. In Vlaanderen werd het hoogtepunt bereikt in de 18^e eeuw. Het linnengaren dat men hiervoor gebruikte was uitzonderlijk fijn. Mechelen, Brussel, Binche en Valenciennes hadden ieder hun eigen specialisme en motieven.

Nadat in 1665 de Franse minister van financiën 30 Italiaanse en 200 Vlaamse kantwerkers naar Frankrijk haalde kreeg ook dit gebied rond 1670 zijn eigen karakter.

In de 19^e eeuw kwamen daar nog de kantwerken van de stad Lille bij, deze werden veel gebruikt voor de Nederlandse mutsen of keuvels.

Ondanks dat men in 1837 kant machinaal ging vervaardigen bleef de vraag naar handgemaakt kant bestaan. Echter tegen het einde van 19^e en het begin van de 20^e eeuw werd het kantklossen steeds minder bedreven en uiteindelijk werden de handgemaakte kanten geheel door het machinaal vervaardigde vervangen.

Maken we nu een overstap naar de tegenwoordige tijd dan mogen we vaststellen dat er gelukkig nog een aanzienlijk aantal kledingstukken bewaard is gebleven uit deze tijd. Dit niet in de laatste plaats door privébezit maar ook via de diverse historische verenigingen en door het in stand houden van oude klederdrachten en streekdrachten.

Een reisje door Nederland leert ons dat in Rijssen (Ov), Staphorst, Urk, Bunschoten, Volendam, Katwijk, Scheveningen, en in Zeeland nog op een enkele plaats klederdracht/streekdracht wordt gedragen.

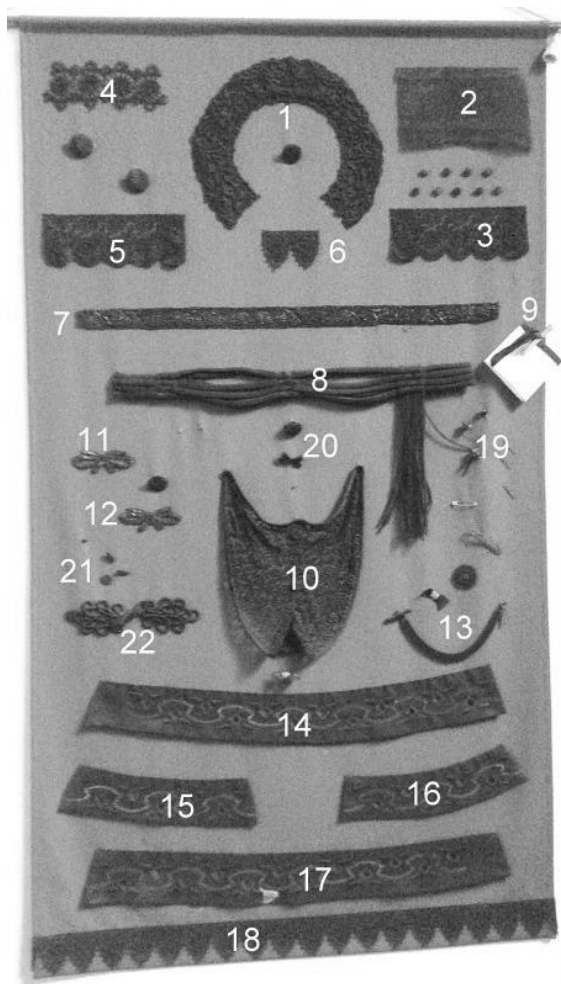
Midden in dit reisje passeren we de Zuid Hollandse eilanden, waar ook een specifieke klederdracht/streekdracht bestaat. De gemeente Barendrecht komt hierbij ook ter sprake en de Historische Vereniging Barendrecht is in het bezit van enkele authentieke krullenmutsen.

Tijdens de Monumentendag in september dit jaar droeg ik een van deze krullenmutsen met toebehoren, samen met een prachtige japon van ca. 100 jaar oud. Deze japon mocht ik voor deze dag lenen van mevrouw Jannie Dam.

Kantlijst trouw

- 1 = Randje van de krullenmuts.
- 2 = Kantje van een kastplank.
- 3 = Kantje van een kastplank.
- 4 = Manchet.
- 5 = Versiering.
- 6 = Kraag van een japon.
- 7 = Tule, onderdeel van de krullenmuts.
- 8 = Chabot, versiering van een japon.
- 9 = Chabot, versiering van een japon.
- 10 = Krullenmuts.
- 11 = Chabot, strikje onder de keel tegen inkijk.
- 12 = Interieur van een knoop.
- 13 = Versiering van een japon.
- 14 = Krullenmuts.
- 15 = Versiering van een japon.
- 16 = Broche.
- 17 = Versiering.
- 18 = Chabot, strikje onder de keel tegen inkijk.
- 19 = Stukje kant om te bewaren.
- 20 = Kop van de krullenmuts.
- 21 = Versiering gedragen door de jeugd.
- 22 = Versiering gedragen door de jeugd.
- 23 = Versiering gedragen door de jeugd.
- 24 = Onderdeel van een trouwjurk.
- 25 = Onderdeel van een trouwjurk.
- 26 = Kraagje.
- 27 = Gekochte kant als versiering voor om de hals.
- 28 = Kraagje kant voor om de hals.
- 29 = Handwerk kant.
- 30 = Kant werd per 'el' gekocht ter versiering.
- 31 = Centuur.

Kantlijst Rouw

- 1 = Kraagje voor een rouwjapon.
- 2 = Afdekking voor gezicht, rouwfloers.
- 3 = Versiering voor rouwjapon.
- 4 = Versiering voor rouwjapon.
- 5 = Versiering voor rouwjapon.
- 6 = Versiering voor rouwjapon.
- 7 = Lint van kraaltjes ter versiering.
- 8 = Centuur.
- 9 = Zakdoekje.
- 10 = Chabot, afdichting tegen hals-inkijk.
- 11 = Versiering rouwjapon.
- 12 = Versiering rouwjapon.
- 13 = Horlogeketting in plaats van goud of zilver
- 14 = Versiering rouwjapon.
- 15 = Versiering rouwjapon.
- 16 = Versiering rouwjapon.
- 17 = Versiering rouwjapon.
- 18 = Versiering rouwjapon.
- 19 = Knopen voor de krullenkap
- 20 = Broche
- 21 = Rouwknopen
- 22 = Bandeau (strook/band) om jurk dicht te knopen.

Barendrechtse herinneringen 1951-1976 (3)

Gert Hoefakker

Als je veertig jaar niet meer in Barendrecht woont, komen veel herinneringen boven drijven uit de tijd dat je er woonde. Genoeg voor een verhaal.

De Singel lag als een beschermend bouwwerk om het oude dorp, ter bescherming van de bebouwing rondom het Doormanplein en het oudste huis van Barendrecht, de dorpskerk.

Zoals overal in het dorp, waren ook op de Singel verschillende bedrijfjes die gevestigd waren tussen de veelal karakteristieke huisjes. Het begon bij slager Lagendijk, daarna kwam je kruidenier Brandwijk tegen.

Slagerij Lagendijk aan de Singel

Daar tussenin was meubelmakerij Treffers bezig met ambachtelijk gemaakte meubelen. In mijn jeugdjaren haalde ik daar afvalstukken triplex voor mijn hobby, figuurzagen.

Meneer Van de Garde, hoofd van de school aan de tweede Barendrechtseweg, had alle leerlingen gevraagd iets te fabriceren om dat te verkopen op de ouderavond ten bate van het rampenfonds van de watersnood in 1953. Veel kinderen brachten een en ander zelfgemaakt iets mee, de meisjes breiwerk, borduurwerk en wat er nog meer gemaakt kon worden, de jongens meer technische artikelen.

In mijn hobbyruimte, dat was boven de smederij van mijn vader, had ik verschillende voorwerpen gezaagd die toen gebruikelijk waren, zoals lepelrekjes, pijpenhangers, sieradendoosjes enz. Als mijn triplex weer op was, haalde ik weer een nieuwe voorraad van onder de zaagmachine bij Treffers, dat was natuurlijk gratis, voor hen was het afval.

Op de ouderavond werden goede zaken gedaan. Voor hoeveel geld er verkocht is weet ik niet meer, maar de minister van Verkeer en Waterstaat, de heer Algera, schreef een brief naar de school. *Meneer* Van de Garde – nee, niet *meester* Van de Garde, hij wilde niet als meester worden aangesproken – meneer Van de Garde las de brief van de minister voor, waarin hij de kinderen bedankte voor hun inzet. Bijzonder vond de minister dat van 1 leerling het figuurzaagwerk 10 gulden had opgebracht voor het rampenfonds. Dat was in die tijd een aardig bedrag.

Over de school met de Bijbel is nog veel meer te vertellen. De school stond aan de 2e Barendrechtseweg recht tegenover de winkel van Onnink met naast het schoolplein de bovenmeesterswoning. Dagelijks werden liederen gezongen onder begeleiding van vioolspel door Meneer van de Garde. Doordat een viool snel ontstemd is, moest die voor het zingen gestemd worden, daarbij sprong er nogal eens een snaar, tot grote hilariteit van de klas, maar je mocht er niet hardop om lachen, het was een veel te serieuze zaak. Het was dus altijd een moeilijke opgave om niet te gieren en te brullen van het lachen.

Nadat wij in Barendrecht waren komen wonen in 1951 ging ik voor 't eerst naar die school, lopend op klompen en zonder jas, want die was ik vergeten. Op het schoolplein kwam een grote kring schoolkinderen om mij heen staan met allerlei vragen, zoals: waar kom jij vandaan en hoe heet je?

Ik zei dat ik Gerrit heette, dat vond ik meer stoer klinken dan Gert, daardoor heette ik in Barendrecht meestal Gerrit. Dolf van Ballegooien vroeg waar mijn jasje was. “Thuus” antwoordde ik op z'n Woudenbergse, mijn geboorteplaats. Als ik soms om de zoveel jaar Dolf tegenkom, komt dit altijd nog ter sprake en hebben we er nog plezier van. Verder was het een prima school, ook wel streng op z'n tijd. Als iemand een onvoldoende had voor een repetitie mocht je er beslist niet om lachen. Pesten op school kwam voor zover ik mij kan herinneren niet voor.

Op de Singel voorbij Brandwijk kwam ongeveer in 1955 een galvanisch bedrijf van van Ingen. Zij verzinkten elektrolitisch voornamelijk kleine onderdelen, zoals schroeven, ook cadmeren werd in allerlei chemische baden uitgevoerd, er hing een zure geur. Het is niet meer voor te stellen dat een soortgelijk bedrijf op die plek mocht werken, in die tijd kon dat allemaal. Op de glooiing van de dijk naar de sloot/vliet groeide geen enkel grassprietje en het zou best kunnen dat het een en ander in de sloot belandde, maar het kwam toen niet zo nauw.

Even verder is de achterkant van het huis van dokter Dros, met in de tuin de garage. Dokter Dros zei eens tegen mij “jij hebt steunzolen nodig, kom morgenavond bij mij en ik maak steunzolen voor je”, maar zei hij “je moet niet aan de voorkant in mijn praktijk zijn, maar in mijn garage aan de Singel, ik ben bezig met het maken van een zeilboot en die laat ik je zien”. Op de afgesproken tijd ging ik naar zijn garage. “Daar ben je”, zei hij, “je komt naar de boot kijken”. “Ja”, zei ik, “maar ook voor de steunzolen, want u zei dat ik platvoeten heb”. “Kijk, dit wordt mijn boot”, zei hij. En al die verschillende spanten, hoe komt u aan de uitslagen en tekeningen ervan?”, vroeg ik. “Zelf getekend”, zei hij. “Ingewikkeld om al die spanten zelf te tekenen”, zei ik. “Ja, daar moet je je kop bijhouden” zei hij. “Eerst heb ik mijn vrouw naar bed gestuurd, die was met de vaat bezig en met dat gerammel kan ik mij niet concentreren, ga jij maar vast naar boven”, had hij gezegd. Daarna was het goed gelukt, hij had midden in de nacht alle spanten getekend. “Kijk” zei hij, “hier in 't midden komt een beweegbaar zwaard, dat moet je vader of jij maken”. We hebben nog lang nagepraat over de boot, zodat de tijd omgevlogen was, terwijl ik ook nog voor de steunzolen kwam. “Verrekt”, zei hij, “je moet ook nog steunzolen hebben, daar kwam je ook nog voor”. “Als dat zou kunnen”, zei ik. We moesten nu toch naar de spreekkamer, waar hij gips om mijn voeten draaide en even later toen het gips hard was geworden, weer doorknipte. Ver na middernacht liep ik naar huis. Wat een dokter hebben wij, dacht ik, die kan veel meer dan alleen mensen beter maken.

Enkele dagen later stond mijn vaders auto ergens in het dorp. Toen we bij de auto kwamen, lagen mijn steunzolen erin, ze waren op maat gemaakt naar de gipsafdrukken en dokter Dros had ze in de auto gelegd.

Een andere keer kwam hij weer in de smederij, zeker een voorhamer lenen dacht je dan, hij kwam vaker gereedschap lenen, maar deze keer kwam hij zuurstof vragen voor Frans van de Pol van de tweede Barendrechtseweg, die ziek op bed lag en zuurstof nodig had. Kleine flesjes waren snel leeg en op het plein lagen altijd wel grote flessen. Ze waren te zwaar om te tillen door 1 persoon, zodat de dokter zei : “ga jij maar even mee”. Nadat wij de fles in de achterbak van zijn auto hadden gelegd, een Citroen-snoek, zakte de auto bijna tot de grond door het gewicht. We hebben samen de fles in de voorkamer gebracht bij de heer van de Pol en aangesloten. “Moet het geen medische zuurstof zijn in plaats van technische”? had mijn vader nog gevraagd. “Niet nodig”, zei dokter Dros, “jullie zuurstof is net zo goed en schoon als medische”.

Even verder stond een gevangenis in de tuin achter het oude gemeentehuis. Als binnen 's avonds het licht brandde dan wist je dat er een boef in zat. Boven in de muur waren enkele dikke glazen blokken waardoor je niet kon zien wie er in zat maar wel of het licht aan was. Een keer ben er in geweest. Mijn vader moest het slot van 1 van de twee ijzeren deuren repareren. Het aanwezig zijn in een echte gevangenis maakte veel indruk op mij. Het was een rechthoekige ruimte met een 1 persoons bed, 2 plankjes aan de muur. Een om op te zitten en de andere om je bord met eten op te zetten. In de hoek stond een wc zonder deur of zoiets er voor.

In de ijzeren binnendeur was een doorgeefluik voor het eten. Als kind hadden wij ons wijs laten maken dat het eten bestond uit brood met zeep.

Het gebeurde een enkele keer dat een agent vanaf het politiebureau, het oude bureau was naast kapsalon de Graaf, kwam aangelopen met een arrestant richting voormalige gemeentehuis.

Zij liepen dan de smalle gang door naar de achterkant. Meer konden wij niet zien. 's Avonds gingen wij dan op de singel kijken of het licht in de gevangenis brandde.

Volgende keer wandelen wij verder over de Singel richting watertoren. Tot dan.

Een verhaal uit een oud schoolboekje

B. Gouman

Bewerking: Maaïke Roomer-van Roosmalen

Heimwee naar het warme en simpele leven aan het begin van de vorige eeuw. Terug naar de tijd zonder televisie, computers en satellieten. De tijd van hinkelen op straat, bakkiespringen en landverovertje. Een half onsje stijfsel en een pondje soda. Pim in de kakstoel en moeder aan de wastobbe. Dorsvlegels en bokkenwagens in plaats van combines en tractoren. Geen sprake van gaten in de ozonlaag, smog en regen. Jan Bosch schreef in het begin van de vorige eeuw hierover al in zijn boek *“Kom nog us an”*. Hij schreef dit naar aanleiding van een bezoek aan een dochter van de bekende tekenaar Cornelis Jetses. Deze dochter stond model voor Sien uit de bekende boekjes van *“Ot en Sien”*. Het boekje *“Nog bij moeder”*, (1965) geschreven door Jan Ligthart en H. Scheepstra en geïllustreerd door Cornelis Jetses, geeft bij het lezen en vooral bij het bekijken van de plaatjes een goede indruk van het leven zoals dat in die tijd was. De “gekke” aftelversjes die de meisjes zongen bij het touwtjespringen en bij het kaatseballen worden hierdoor opnieuw in herinnering gebracht. *“Uit spuit de boog gaat uit, in spin de boog gaat in”*. Levensecht zijn de prenten waarop hoeden en petten over de straat waaiden en grote bomen ontworteld werden. De slagersknecht, met zijn grote mand voorop zijn fiets, stond erbij te kijken en de omgewaaide boom werd per mallejan afgevoerd. Net zoals dat nu nog is gaven alle dingen vertier, maar wel op een andere wijze. Nu rijden brandweerauto's, politie auto's met luide sirenes rond. Het straatbeeld is behoorlijk veranderd.

Als Trui en Sien gingen breien en Ot ook mee wilde doen. Moeder wist raad. Ze maakte een klosje gereed om te “klosjesbreien” zoals dat toen werd genoemd. In de volksmond beter bekend als “kulken of punniken”. Moeder had in die tijd een groot aandeel aan dit vermaak. Ze hielp haar kinderen, deed mee met kaatseballen en zong daarbij versjes uit haar tijd over Juffrouw Katrijntje. Ook bij het touwtjespringen hielp ze mee, al beperkte zij zich tot het draaien van het touw.

Een ander boekje uit de eerste helft van de twintigste eeuw heette: “Bloeï”. Het werd omstreeks 1915 op de scholen gelezen. Met vele echte verhaaltjes uit die tijd en een variatie van proza en poëzie. Wim die met zijn nieuwe pak in een modderplas valt. Zoiets gebeurt natuurlijk nog steeds, maar tegenwoordig dragen de kinderen geen “deftige” pakken meer zoals in die tijd. Bovendien is er nu in elk huis een wasmachine. Ook moesten de kinderen in die tijd soms nablijven op school. Je zou uit de verhalen kunnen opmaken dat de kinderen erg lief waren, maar soms verdienden ze ook straf. Ze vonden het werkelijk een straf als ze zagen dat alle kinderen naar huis renden en ze zelf alleen moesten blijven zitten.

Het verhaaltje van de zwaluw die nog laat op jacht ging. Bij het achtervolgen van een vlieg vloog hij een schuur in en kon er later niet meer uitkomen totdat de kinderen van de boer hem bevrijdden. Ondertussen zaten de kleintjes met moederzwaluw maar te wachten op het nest.

Dan is er nog het treurige gedichtje van “Hansje-man”. Hij had nergens zin in, zag overal tegenop:

*Er is niets dat Hansje-man wakker aan durft te pakken,
Hansje heeft nog 'k weet niet wat bij de hand genomen,
Maar is nooit in dit iets vooruit gekomen.
Stellig loopt hij nog een kans,
Te gaan bedelen op straat als de arme oude Hans.*

In de boekjes wordt gesproken over refoelen. In het begin van de vorige eeuw werden deze refoelen gebakken volgens een oud recept met biest, sukade, kaneel, “brokkoek”, rozijnen en krenten. In een artikel “Kokkerellen met Koos”vonden we het volgende recept:

Van melk van koeien die net een kalfje hebben (biest) werd vroeger een heel verse korreltjeskaas gemaakt. En dat was de basis voor een heerlijke flensjesvulling. Nu kunnen we daarvoor Hüttenkäse gebruiken. Nodig: 1 groot bakje Hüttenkäse - 4 verkruimelde plakjes ontbijtkoek - 1 eetlepel kaneel - 100 g gewelde rozijnen - 4 eetlepels basterdsuiker - 1 ei.

Bereiding:

Meng genoemde ingrediënten goed door elkaar. Bak flensjes op uw gebruikelijke manier. Elk flensje vullen met 3-4 eetlepels van het mengsel en oprollen of dubbelslaan. Meteen serveren.

Ook toen was er verdriet in een kinderleven. Ook toen werd er geplaagd, de kinderen vielen op straat, eenzaamheid en niet met de baker op kunnen schieten. Slagersknechten waren meestal nieuwsgierig, bakkers (vroedvrouwen) streng, meisjes lief en jongens ondeugend.

Wie had het vogelnestje uitgehaald? ‘Ik niet zei de koe’. Ook de hond had het niet gedaan en de kip wist nergens van. Wie o wie had het gedaan?

*Jan schaamde zich echter, toen hij verstond,
Dat wreeder hij was dan kip, koe en hond ...
Jan schaamde zich zóózeer ... zóózeer ...
En Janneman deed het nimmermeer.*

Maaïke Roomer-van Roosmalen

Vorig zoekplaatje

Op het zoekplaatje van Contactblad 150 hebben we een reactie ontvangen van Willem van Boesschoten uit Barendrecht: “We hebben dit artikel vele jaren geleden gekocht met de volgende verklaring. Het is een verzameltuigdoek voor spelden die gebruikt werden om wasgoed (militair, vorige eeuw?) in een sloop of laken te sluiten met een naamlabel erbij.”

Nieuw zoekplaatje

Deze keer zijn we met het zoekplaatje op zoek naar een aantal personen op een foto. Een foto uit ons archief waar we van de heer en mevrouw Nouwen al een aantal namen hebben ontvangen. Het betreft een “dagje” uit met leden van de bouwbond FNV.

De bij ons bekende namen: rechts bij de neus van het vliegtuig, de heer J. Vermaas, daaronder mevrouw Vermaas. Verder onder de L van KLM, mevrouw Nouwen-van den Berg en daarnaast de heer S. Verheul. De vierde rij van onder rechts: mevrouw Verheul-Heiboer. De derde rij links de heer A. Butter, dezelfde rij rechts de heer P. Nouwen sr., vandaar onder (met bril) de heer Nouwen. Tweede rij links (met lefzakdoekje) de heer G. Nouwen en onderste rij zittend, vijfde van rechts de heer P. Nouwen jr.

Voor de nog openstaande personen doen we een beroep op onze trouwe lezers van het Contactblad. Wie kan ons hiermee verder helpen?

Een verlate reactie

Van mevrouw Carla van den Berg ontvingen wij de volgende reactie op een artikel in het Contactblad van juni 1994(!).

Mevrouw Van den Berg informeert ons als volgt: “Op pagina 4 in het Contactblad van juni 1994 staat het verhaal van de Boerderij en de Houten Villa (buitenverblijf) van de familie Barth Wilton. Een foto is te zien in het boekje “Oude Ansichten Barendrecht Deel 1”. Het boekje is te bestellen bij de Europese Bibliotheek; het verhaal staat in dit boekje op pagina 65/66. Het geheel is gesloopt om plaats te maken voor Rijksweg A15 en het stond ter hoogte van het Peterseliedijkje/Dordtsestraatweg (diep in de polder).

We waren zo nieuwsgierig dat we op de fiets gestapt zijn en richting Peterseliedijkje om te kijken waar het huis ooit gestaan heeft.

Het idee was in onze gedachten wel dat het ongeveer moet zijn geweest waar Restaurant ‘De Beren’ nu staat en dat klopt inderdaad wel als je alles weg denkt, ook de Rijksweg die later aangelegd is, dan kom je daar wel uit. Er stond daar natuurlijk ook nog die Heeren Boerderij van Wilton dus moet het een groot gebied geweest zijn (voor toen al hele rijke mensen, hè).”

Corrie Ratsma reageert op het bericht met de volgende aanvulling. Misschien helpt dit kaartje uit 1848 in combinatie met een kaartje uit de huidige Gemeentegids. Op dat kaartje uit 1848 zie je aan de noordrand boerderij Dierenstein, die onder de oprit van de Dierensteinweg naar de A15 verdwenen is. Links van de boerderij omhooglopend is het Pieterseliedijkje. Rechts van de boerderij zie je nog twee boerderijtekens voor boerderij Oost-Einde en West-Einde. West-Einde is nu Van der Valk. Oost-Einde is afgebroken. Is een van de twee dan misschien de boerderij van Wilton? Ik ken geen Heeren Boerderij van Wilton. In de Contactbladen heeft P. Groenenboom ook over al deze boerderijen geschreven. In 81 over West-Einde in 82 over Oost-Einde en in 84 over Dierenstein. Daarin staan ook aanduidingen waar ze gestaan hebben. Op het nieuwe kaartje is het moeilijk te vergelijken, maar de vorm van Reijerwaard is dezelfde gebleven. Dat geeft houvast en er is ook nog een stukje Dordtsestraatweg.

Genealogie

Stamboomonderzoek

Heb je er ook wel eens over gedacht om een stamboom van je familie te maken?

Door in verschillende bronnen te zoeken kun je er een mooie familiegeschiedenis van maken.

Bij de werkgroep Genealogie en Archieven Oud Barendrecht zijn o.a. de volgende gegevens aanwezig:

- . Geboorte-, trouw- en overlijdensakten
- . Notariële akten, waaronder testamenten, boedelscheidingen en inventarissen
- . Transporten van huizen, landerijen enz. (alleen m.b.t. Barendrecht)

Ben je geïnteresseerd?

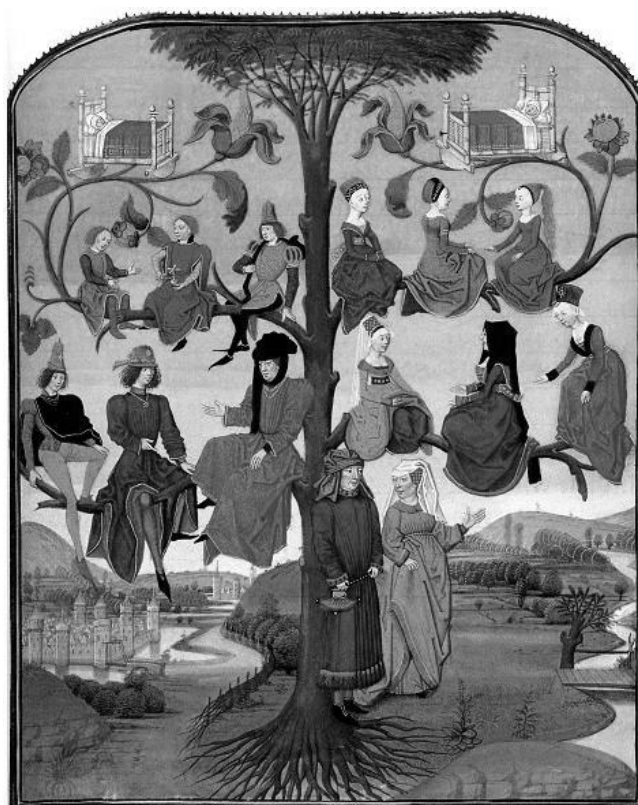
- . Elke 1^e zaterdag van de maand kun je bij ons terecht van 10.00 tot 13.00 uur
- . Elke dinsdag van 10.00 tot 16.00 uur

d'Ouwe School, Dorpstraat 150,
Barendrecht (naast de Watertoren)

Breng eventueel de gegevens van je familie mee.

Tot ziens.

www.historischbarendrecht.nl
info@historischbarendrecht.nl

Historische Vereniging Barendrecht

D'Ouwe School, Dorpsstraat 150-150a, 2992 BE Barendrecht

IBAN NL98 INGB 0002 5309 26

☎ 0180-618142 – info@historischbarendrecht.nl – www.historischbarendrecht.nl

Algemene informatie: mw. J.W.M. Verboom

Openingstijden

Algemeen elke dinsdag van 11.00 tot 15.00 uur
Archieven en Genealogie elke eerste zaterdag van de maand van 10.00 tot 13.00 uur;
elke dinsdag van 11.00 tot 15.00 uur op afspraak, mw. De Bruijn
Expositienuimte alleen tijdens exposities/tentoonstellingen op zaterdag,
voor openingstijden zie onze website of via de media

Voor scholen en groepen alleen op afspraak

Gesloten: juli en augustus

Bestuur

Voorzitter mw. J.P. Schaap
Secretaris mw. J.W.M. Verboom-van Geenen
Penningmeester J.E.J. Blinde jr
Leden mw. M.H. de Bruijn-Veenman
W. van Helden
J. Kooy
D. Mooyaart

Ledenadministratie

mw. N. Verschoor

Contactpersonen werkgroepen

Archieven Oud Barendrecht en Genealogie

mw. M.H. de Bruijn-Veenman
mw. J.P. Schaap

Barendrecht van vroeger op ansicht, foto en film

Algemeen A.G. van de Garde
Digitaal fototeam J. Verschoor

Bibliotheek en Archief

C.W. Vermeer

Bodemonderzoek

Algemeen T.C. Blinde
Beheer vondsten en documentatie
vóór 1995: mw. C.G. Ratsma-Stouten
na 1995: L. Louwerse
tegels: mw. L.M.M. Hagendijk

Documentatie ontwikkeling Barendrecht

T.D. van Wijk

Monumentenzorg

J. Kooy

Nieuws- en Advertentieweekblad De Schakel

mw. R.A.C. Baank

Tentoonstellingen

mw. J.W.M. Verboom-van Geenen

Restauratie en onderhoud/voorwerpen

W.M. Groenenboom

Website-beheer

P. Dreef

Witter Elektrotechniek

Koolmees 29
2986 VB Ridderkerk

Telefoon: 0180 - 423382
Mobiel: 06 - 22395062

Autoservice
Groenenboom

APK keuring

Periodiek onderhoud

Bandenservice

Volledige aircoservice

Schadeherstel

Zomer- / Wintercheck

Accessoire inbouw

Reparatiewerkzaamheden

**"Vakmanschap en
persoonlijke service"**

**als basis van
veel veilige kilometers"**

0180-654794

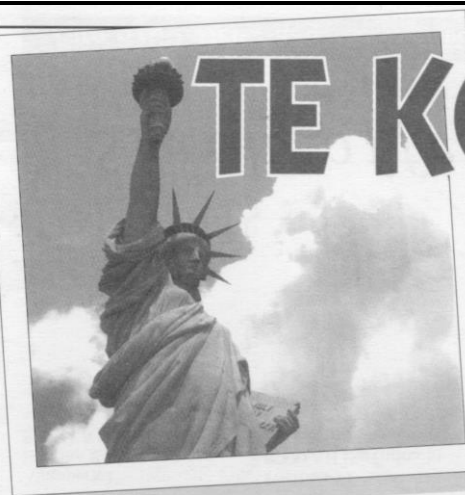
www.autoservice-groenenboom.nl

Voordijk 267 | 2992 AL Barendrecht | Tel.: 0180-654794 | E-mail: info@autoservice-groenenboom.nl

Veen elektronika

KTV • hi-fi
video • gloei-
lampen • tl

Onderlangs 16
2991 EM Barendrecht
(0180) 69 00 50

TE KOOP

Als makelaar en taxateur weet Frits Markus 'Markant' wat er in de onroerend goed wereld te koop is. Natuurlijk niet het Vrijheidsbeeld. Maar de makelaarskennis is bij 'Markant' wel in huis om alle andere projecten aan te kunnen. Wilt u een huis verkopen of zoekt u een ander huis, wenst u een zorgvuldige taxatie of een objectief hypotheekadvies kom dan gerust eens langs. Graag bespreken wij met u de mogelijkheden en voordelen die 'Markant' u kan bieden.

Markant
FRITS MARKUS MAKELAAR & TAXATEUR O.G.

U vindt 'Markant' aan de Middenbaan 94. 'Markant' is geopend van maandag tot en met zaterdag!

Middenbaan 94 - 2991 CT Barendrecht. Tel.: 0180 - 620 099 Fax: 0180 - 611 585

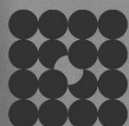
Keukens van A tot Z

KEUKENSTUDIO
KONIJNENDIJK
BARENDRECHT

www.konijnendijk.nl

Dorpsstraat 174 - 2992 AB Barendrecht
Bij de watertoren - Tel. 0180-611100
maandag gesloten - vrijdag koopavond

SBV
Forensics

SBV Forensics B.V.
Singel 211
3311 KR Dordrecht
Tel. 078-632 08 60

Postbus 15
3300 AA Dordrecht
Fax 078-614 12 72

De puzzel compleet. Elk stukje op zijn plaats

SBV Forensics is een deskundige, multidisciplinaire en bovenal onafhankelijke private dienstverlener op de terreinen van het voorkomen, onderzoeken en/of herstellen van onregelmatige, onrechtmatige en/of strafbare gedragingen in een voornamelijk financieel-administratieve context.

Voor onder meer fraudeonderzoek, procesondersteuning, faillissementsonderzoek en schadeberekeningen kunt u bij ons terecht. Bezoek onze website voor een uitgebreid overzicht van onze diensten, artikelen en nieuwsberichten.

www.sbv-forensics.com

0900-fraudevrij

info@sbv-forensics.com

Aannemingsbedrijf

J. BEVELANDER

- aanbouw
- verbouw
- nieuwbouw
- onderhoud

Bijldorp-zuid 3 - 2992 LD Barendrecht - Tel (0180) 61 98 32
bevelander@solcon.nl - www.jbevelander.nl

**In het centrum van Barendrecht
moet u zijn voor:**

- * Centrale verwarming
- * Vloerverwarming
- * Warmwatertoestellen
- * Gashaarden en gevelkachels
- * Oliegestookte Zibro Kamin kachels
- * Installatiematerialen
- * IJzerwaren en tuinartikelen
- * Machines en gereedschappen

annink & zn.

*Koop bij de zaak, waar u slaagt
Bij de vakman met 85 jaar ervaring*

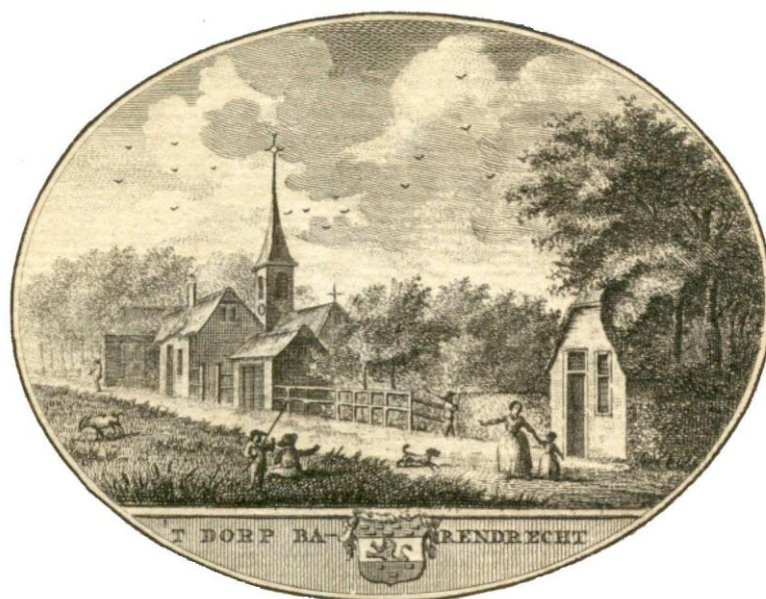
2e Barendrechtseweg 184 - Telefoon 0180-61 28 66 - Telefax 0180-62 07 04

**Aannemers van grond-,
weg- en
waterbouwkundige
werken**

Barendrecht - Tel. (0180) 61 35 22 - Fax (0180) 61 91 60
Postadres: Postbus 6 - 2990 AA Barendrecht

www.historischbarendrecht.nl

bezoek ons op